

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 10. januar 2011
Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2010-740-0439
Dok.: KBU40703

Redegørelse om status for initiativer vedrørende injurieturisme

1. Indledning

Dansk Folkeparti fremsatte den 13. april 2010 et beslutningsforslag om beskyttelse af ytringsfriheden (B 221). Forslaget blev efter 1. behandling den 20. maj 2010 henvist til Retsudvalget, som den 7. september 2010 afgav en beretning over beslutningsforslaget.

Retsudvalget anmoder i beretningen justitsministeren om inden udgangen af 2010 at udarbejde en redegørelse om status for resultaterne af de initiativer, justitsministeren har iværksat med henblik på en løsning af problemet med injurieturisme i forhold til EU-reglerne og til de materielle regler i Storbritannien.

Retsudvalget anmoder i beretningen endvidere justitsministeren om at redegøre for konsekvenserne af EU-domstolens kommende afgørelse af den præjudicielle sag C-509/09 e-Data Advertising, så snart afgørelsen foreligger. Som det fremgår af pkt. 6.3.1 nedenfor, foreligger EU-domstolens afgørelse i sagen endnu ikke, og det forventes, at EU-domstolen afsiger dom i løbet af 2011.

På den baggrund redegøres i det følgende for status for initiativer vedrørende såkaldt injurieturisme.

2. Baggrund

Moderne former for kommunikation har åbnet nye muligheder for at benytte sig af ytringsfriheden ved effektivt, hurtigt og billigt at modtage og sprede informationer over hele verdenen. Det er dermed blevet lettere at følge med i, hvad andre siger og tænker, men samtidig er risikoen for at blive konfronteret med – og stødt af – andres ytringer øget.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Det har givet anledning til bekymring i den danske presse, at der er mulighed for, at danske medier kan blive sagsøgt i f.eks. England for udtalelser i de danske medier, der er tilgængelige via internettet, som ikke ville give grundlag for sager om ærekrænkelser her i landet.

Justitsministeren holdt på denne baggrund i marts 2010 et møde med Danske Dagblades Forening for at drøfte problemet med ”injurieturisme”, hvorved forstås, at en sagsøger anlægger sag om ærekrænkelse i et land, hvor lovgivningen er særligt gunstig for sagsøgeren, men som sagsøgeren eller sagsøgte ikke har nogen særlig tilknytning til.

Spørgsmålet om injurieturisme diskuteres også i Storbritannien. Ifølge den danske ambassade i London har den britiske praksis på området gennem længere tid således været kritiseret af forskellige grupper i samfundet. En egentlig kampagne for reformer af injurielovgivningen under mottoet ”free speech is not for sale” ledes af en organisation kaldet ”Index on Censorship” i samarbejde med den engelske PEN samt velgørenhedsforeningen ”Sense About Science”.

3. Den materielle danske lovgivning

De danske regler om freds- og ærekrænkelser findes i straffelovens §§ 263-264 d og §§ 267-274.

Det følger af straffelovens § 267, at den, som krænker en andens ære ved fornærmelige ord eller handlinger eller ved at fremsætte eller udbrede sigtelser for et forhold, der er egnet til at nedsætte den fornærmede i medborgeres agtelse, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Straffen kan i tilfælde af bagvaskelse – dvs. grove sigtelser, der fremsættes eller udbredes mod bedre vidende eller uden rimelig grund – stige til fængsel i 2 år, jf. straffelovens § 268.

En ærekrænkende sigtelse er straffri, hvis dens sandhed bevises, medmindre sigtelsen er fremsat på en utilbørligt fornærmende måde, eller der ikke har været rimelig anledning til at fremsætte fornærmelsen, jf. straffelovens §§ 269 og 270. Straffrie er også ærekrænkelser, der er fremsat i god tro af en person, som var forpligtet til at udtale sig eller handlede til berettiget varetagelse af en åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv, jf. straffelovens § 269.

Det følger af straffelovens § 273, at ubeføjede ærekrænkelser kan mortificeres (erklæres "ubeføjede" eller "døde og magtesløse") ved dom. Der kan ske mortifikation, selv om der ikke idømmes straf. Ud over straf og mortifikation kan ærekrænkelser bl.a. medføre økonomisk godtgørelse for tort.

Straffesager om ærekrænkelser er undergivet privat påtale, dvs. at den krænkede normalt selv må anlægge retssagen i den borgerlige retsplejes former. Det betyder, at den krænkede ikke kan indgive politianmeldelse, men selv (eventuelt med bistand af en advokat) skal rejse sag.

Som i andre straffesager påhviler det i sager om ærekrænkelser den, der påstår sig krænket, at føre bevis for, at sagsøgte har fremsat en krænkende udtalelse mv., jf. Højesterets afgørelse gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1995 side 670. Det påhviler imidlertid sagsøgte at bevise, at udtalelsen var indholdsmæssigt korrekt, hvis den pågældende påberåber sig straffrihed som følge af sigtelsens sandhed (sandhedsbevis), jf. straffelovens § 269.

Den stedlige kompetence (værneting) internt i Danmark i sager om retskrænkelser er reguleret af § 243 i den danske retsplejelov. Ifølge denne bestemmelse kan sager, hvorunder der påstås straf, erstatning eller oprejsning i anledning af retskrænkelser, anlægges ved retten på det sted, hvor retskrænkelsen er foregået (deliktsværneting). I en sag om påståede ærekrænkelser via en hjemmeside har Østre Landsret fastslået, at der er værneting i den retskreds, hvor den indholdsansvarlige for hjemmesiden har hjemting, jf. Østre Landsrets kendelse af 28. juni 2006 gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2006 side 2815.

4. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

De menneskeretlige regler om ytringsfriheden begrænser muligheden for at pålægge straf for freds- og ærekrænkelser. Det følger i den forbindelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10, stk. 1, at enhver har ret til ytringsfrihed. Denne ret omfatter meningsfrihed og frihed til at give eller modtage meddelelser eller tanker uden indblanding fra offentlig myndighed og uden hensyn til grænser. Ytringsfriheden er dog ikke ubegrænset. I medfør af artikel 10, stk. 2, kan ytringsfriheden således indskrænkes, hvis indgrebet følger af lov, indgrebet forfølger legitime formål som f.eks. at beskytte andres gode navn og rygte eller rettigheder, og indgrebet er nødvendigt i et demokratisk samfund.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol anser pressens ytringsfrihed for at være en af de helt centrale forudsætninger for et demokratisk samfund. Dette skyldes, at pressens opgave er at videreformidle information og ideer om politiske forhold og alle andre emner af offentlig interesse.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol udtalte bl.a. i sagen *Jersild mod Danmark* (dom af 23. september 1994), at hvis pressen ikke kan formidle information og ideer til offentligheden, vil den ikke være i stand til at udfylde sin vitale rolle som offentlighedens vagthund. I praksis tillægges pressens ret til ytringsfrihed derfor meget stor betydning. Det betyder, at indgreb i pressens ret til ytringsfrihed kræver endog meget tungtvejende grunde for at kunne anses for nødvendig i et demokratisk samfund.

5. Den engelske retstilstand

5.1. De engelske regler og retspraksis

Sager om ærekrænkelser behandles som civile sager i England. Retsgrundlaget følger som udgangspunkt af ”The Defamation Act of 1952” og ”The Defamation Act of 1996”. England er imidlertid et common law land, hvilket betyder, at væsentlige dele af retsordenen udgøres af regler, der er skabt ved retsafgørelser ved de engelske domstole i enkelttilfælde snarere end gennem lovgivningen.

I en rapport fra februar 2010 fra Udvalget for Kultur, Medier og Sport i House of Commons, som er tilgængelig på det britiske parlaments hjemmeside, beskriver udvalget den engelske retstilstand om ærekrænkelser. Udvalget anfører bl.a., at sagsøger i sager om ærekrænkelser skal bevise, at udtalelsen er ærekrænkende. En ærekrænkende udtalelse defineres ifølge udvalget som en udtalelse, der skader omdømmet af en anden ved at udsætte ham eller hende for had, foragt eller latterliggørelse, eller som har en tendens til at sænke hans eller hendes agtelse hos rettænkende medlemmer af samfundet. Sagsøger skal herudover bevise, at udtalelsen refererer til ham eller hende, og at den er blevet offentliggjort til en tredjepart.

Sagsøgeren skal derimod ikke bevise, at påstanden er forkert. Bevisbyrden skifter i stedet til den sagsøgte, der skal bevise, at udtalelsen var ind-

holdsmæssig korrekt, at det var tale om en rimelig kommentar baseret på kendsgerninger og fremsat i god tro, eller at udtalelsen er omfattet af en udvidet talefrihed – f.eks. en rimelig og nøjagtig gengivelse af retssager eller forhandlinger i parlamentet.

Det vil ofte være særdeles vanskeligt, tidskrævende og dyrt for den sagsøgte at bevise, at udtalelser er sande. Det kan f.eks. oplyses, at advokat-omkostninger i England er væsentlig højere end i bl.a. Danmark. Det kan således i praksis være forbundet med store sagsomkostninger at forsvare sig mod injuriersøgsmål i England.

Herudover har praksis ved de engelske domstole udviklet sig således, at udenlandske firmaer og enkeltpersoner kan anlægge sag mod andre udenlandske firmaer og enkeltpersoner ved en britisk domstol, hvis en udtalelse har betydning i England, dvs. når blot der er en minimal berøringsflade til England.

Udvalgets rapport indeholder en række anbefalinger til reformer af den engelske lovgivning med henblik på at værne om ytringsfriheden, ikke alene hvad angår omkostningerne ved at føre sager, men også i form af skærpede værnetingsregler, skærpet bevisbyrde for sagsøger mv. Regeringen opfordres til at indlede drøftelser med USA om problemstillingen ud fra en konstatering af, at mange sager fra netop USA anlægges i England som led i injurieturisme. Rapporten anbefaler endvidere en styrkelse af det britiske pressenævn.

5.2. Justitsministerens initiativer vedrørende den engelske retstilstand

Den 26. marts 2010 overleverede den danske ambassadør i London et brev til Principal Private Secretary Alison Blackburne. Brevet var fra justitsminister Lars Barfoed til den daværende britiske justitsminister Jack Straw, og i brevet udtrykte ministeren sin bekymring vedrørende den engelske retstilstand angående sager om ærekrænkelser.

Jack Straw svarede ved brev af 1. april 2010 til Lars Barfoed, at han havde iværksat en række reformer af den britiske injurielovgivning. Der var således taget initiativ til at se nærmere på muligheden for at begrænse sagsanlæg i sager uden for Bruxelles I-forordningens anvendelsesområde. Der var herudover iværksat tiltag med henblik på at begrænse omkostningerne ved injuriersager samt sænke de såkaldte ”success fees”,

som er tillæg til salær, engelske advokater modtager, hvis de vinder sagen. Jack Straw oplyste endeligt, at man fra britisk side vil tage hensyn til de danske bekymringer, når den britiske holdning til et forslag om revision af Bruxelles I-forordningen skal fastlægges.

Den nye britiske regering har ligeledes givet udtryk for, at den vil have fokus på den britiske injurielovgivning. I regeringsgrundlaget hedder det således i afsnit 3 om "civil liberties", at regeringen vil gennemføre en række initiativer med henblik på at omgøre det, man kalder den substantielle erodering af borgerrettighederne, som den forrige regering indførte, herunder bl.a. en revision af injurielovgivningen med henblik på at beskytte ytringsfriheden.

Justitsministeriet har i september 2010 via den danske ambassade i London indhentet oplysninger om status for initiativer i Storbritannien. Ambassaden oplyste i den forbindelse, at House of Lords den 9. juli 2010 andenbehandlede et privat lovforslag om ændring af den britiske lovgivning om ærekrænkelser. Lovforslaget nød ikke fremme, men det britiske justitsministerium benyttede lejligheden til at annoncere, at regeringen agter at fremlægge sit eget forslag til lovreform, der i overensstemmelse med regeringsgrundlaget vil øge beskyttelsen af ytringsfriheden.

Ambassaden anførte endvidere, at den britiske regering lægger vægt på et ordentligt lovforberedende arbejde. Derfor er der lagt en arbejdsplan, hvorefter regeringen i begyndelsen af 2011 offentliggør et foreløbigt oplæg til lovreform, der sendes i bred høring. Med baggrund i resultatet af denne proces udarbejdes et endeligt lovforslag, der herefter vil blive fremlagt i parlamentet formentlig i foråret 2012.

Efterfølgende har justitsminister Lars Barfoed i forbindelse med rådsmødet (retlige og indre anliggender) i Luxemburg den 8. oktober 2010 drøftet sagen med den nye britiske justitsminister Kenneth Clarke, som bekræftede, at man i Storbritannien er i gang med at overveje initiativer på området.

Justitsminister Lars Barfoed har endvidere den 5. november 2010 skrevet til Kenneth Clarke. Ministeren understregede i brevet over for den britiske minister, at man fra dansk side – afhængig af udfaldet af de verserende præjudicielle sager ved EU-domstolen (jf. herom pkt. 6.3.1 nedenfor) – vil overveje at bringe problemet med injurieturisme op i EU i forbindelse med den kommende revision af Bruxelles I-forordningen.

Ved brev af 30. november 2010 har Kenneth Clarke svaret, at den britiske regering er i gang med at se nærmere på muligheden for at begrænse adgangen til sagsanlæg i sager uden for Bruxelles I-forordningens anvendelsesområde. Kenneth Clarke oplyste endvidere, at han den 15. november 2010 har iværksat en høring med titlen ”Proposal for Reform of Civil Litigation Funding and Costs: Implementation of Lord Justice Jackson’s Recommendation”. Der er tale om en høring over tiltag, som har til formål at begrænse omkostningerne i civile sager, herunder i sager om ærekrænkelse. Det centrale forslag er afskaffelsen af ”success fees.”

6. EU-reglerne

6.1. Værnetingsregler (Bruxelles I-forordningen mv.)

De danske og engelske domstoles kompetence til at behandle civile sager – herunder civilretlige ærekrænkelsessager – der anlægges mod f.eks. medier i andre medlemsstater i EU, og eventuel efterfølgende tvangsfuldbyrdelse af domme er reguleret af Bruxelles I-forordningen om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (forordning nr. 44/2001).

Bruxelles I-forordningen finder anvendelse i Danmark på mellemstatsligt grundlag i kraft af en parallelaftale af 19. oktober 2005 mellem Det Europæiske Fællesskab (nu Den Europæiske Union) og Danmark om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område. Parallelaftalen er gennemført i dansk ret ved lov nr. 1563 af 20. december 2006 om Bruxelles I-forordningen mv.

Forordningens kapitel II fastsætter regler om retternes kompetence. Hovedreglen findes i artikel 2, hvoraf fremgår, at personer, der har bopæl på en medlemsstats område, som udgangspunkt skal sagsøges ved retterne i denne medlemsstat. Det vil sige, at danske avisudgivere som udgangspunkt skal sagsøges ved de danske domstole.

Efter forordningens artikel 5, nr. 3, kan en person i en sag om erstatning uden for kontrakt dog sagsøges i en anden medlemsstat ved retten på det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået eller vil kunne foregå. Sager om erstatning uden for kontrakt omfatter blandt andet civilretlige sager om ærekrænkelse.

EU-domstolen har i sin praksis vedrørende Bruxelles I-forordningens artikel 5, nr. 3, anført, at en sagsøger er berettiget til at anlægge sag (1) på det sted, hvor den skadegørende handling er foretaget, eller (2) på det sted hvor den direkte skade indtræffer. EU-domstolen har ligeledes udtalt, at de specielle kompetenceregler, herunder artikel 5, nr. 3, skal ”fortolkes strengt”.

Domstolen har endvidere slået fast, at sager om ærekrænkelser som følge af en artikel i en papirudgave af en avis, der er solgt i flere medlemsstater, kan anlægges enten ved retten i den stat, hvor udgiveren af den ærekrænkende avis har sit hjemsted, eller ved retterne i hver af de medlemsstater, hvor papirudgaven af avisen er blevet solgt, og hvor den fornærmende hævder at have lidt skade på sit omdømme.

Derimod har Domstolen endnu ikke udtalt sig om, hvilke tilknytningskriterier der skal anvendes ved vurderingen af, hvor en skadetilføjelse er foregået, når skaden er forvoldt eller vil kunne forvoldes af indholdet på en hjemmeside.

Med hensyn til de verserende sager for EU-domstolen om dette spørgsmål henvises til pkt. 6.3.1 nedenfor.

I det omfang Bruxelles I-forordningens regler giver sagsøgeren mulighed for at anlægge en sag i flere forskellige medlemsstater, vil sagsøgeren kunne vælge at anlægge sagen i den medlemsstat, som har den for sagsøgeren mest favorable lovgivning og/eller retspraksis (forumshopping).

For så vidt angår tvangsfuldbyrdelse af domme om betaling af erstatning som følge af ærekrænkelser, der er afsagt i andre medlemsstater, følger det af Bruxelles I-forordningen, at en medlemsstat som udgangspunkt skal anerkende og fuldbyrde dommen, uden at den udenlandske dom kan efterprøves med hensyn til sagens realitet, jf. artikel 36 og artikel 45, stk. 2. Efter artikel 34, nr. 1, kan anerkendelse og fuldbyrdelse dog afslås, hvis anerkendelse og fuldbyrdelse åbenbart vil stride mod grundlæggende retsprincipper.

Efter forordningen vil en dansk domstol, der modtager en anmodning om anerkendelse og fuldbyrdelse af en udenlandsk dom om betaling af erstatning som følge af en ærekrænkelse, derfor kunne afslå at anerkende og fuldbyrde den pågældende dom, hvis anerkendelse og fuldbyrdelse

efter den danske domstols vurdering vil udgøre en åbenbar overtrædelse af en grundlæggende rettighed, f.eks. retten til ytringsfrihed.

Bruxelles I-forordningen står over for at skulle revideres, idet Kommissionen den 14. december 2010 fremsatte et forslag til revision af forordningen.

I forholdet mellem Danmark og Island, Norge og Schweiz gælder tilsvarende regler efter Luganokonventionen.

6.2. Lovvalsregler (Rom II-forordningen)

Injurielovgivning har tidligere været drøftet i EU-regi i forbindelse med forhandlingerne om Rom II-forordningen om lovvalg i sager om erstatning uden for kontrakt (forordning nr. 864/2007). Under forhandlingerne var det ikke muligt for medlemsstaterne at nå til enighed om, hvilke lovvalsregler der skulle gælde i sager om ærekrænkelser. Det følger derfor af forordningens artikel 2, litra g, at forordningen ikke finder anvendelse på forpligtelser uden for kontrakt, der udspringer af krænkelser af privatlivets fred og af individets rettigheder, herunder ærekrænkelser.

Kommissionen forventer at udarbejde en rapport om anvendelsen af Rom II-forordningen i 2012. I henhold til forordningens artikel 30 skal rapporten navnlig omhandle forpligtelser uden for kontakt, der udspringer af trafikulykker og af krænkelser af privatlivets fred og individets rettigheder, herunder ærekrænkelser. Rapporten vil være første led i en revision af forordningen.

Det bemærkes, at Rom II-forordningen er omfattet af Danmarks forbehold vedrørende retlige og indre anliggender (retsforbeholdet). Forordningen er derfor ikke bindende for og finder ikke anvendelse i Danmark.

6.3. Justitsministerens initiativer vedrørende EU-reglerne

6.3.1. Danske indlæg i præjudicielle sager ved EU-domstolen

Der verserer i øjeblikket tre præjudicielle sager for EU-domstolen, der alle omhandler rækkevidden af værnetingsreglen i Bruxelles I-forordningen artikel 5, nr. 3, i forhold til sager om krænkelser af personlige rettigheder som følge af ytringer udbredt via hjemmesider.

Den første sag (C-509/09 e-Data Advertising) drejer sig om en tysk statsborger, X, som har anlagt sag i Tyskland mod et østrigsk selskab, e-Data Advertising GmbH, som driver en hjemmeside, der henvender sig til bøsser, lesbiske, biseksuelle og transseksuelle. Sagen er anlagt, fordi e-Data Advertising på selskabets hjemmeside offentliggjorde en gammel artikel om X. Artiklen omtalte, at X og dennes broder havde appelleret deres domfældelse for mordet på en kendt tysk skuespiller.

I den anden sag (C-161/10 Martinez) har to franske statsborgere, Olivier og Robert Martinez, anlagt sag i Frankrig mod et britisk selskab MGN Limited. Sagen er anlagt, fordi der blev offentliggjort en artikel med engelsk tekst og fotografier på en britisk hjemmeside, som stilles til rådighed af sagsøgte. Artiklen omhandlede et møde mellem Olivier Martinez og hans ekskæreste og beskrev omstændighederne omkring bruddet i deres forhold.

I den tredje sag (C-292/10 Buschmann) har en tysk statsborger anlagt sag i Tyskland mod indehaveren af en internethjemmeside, der formodes at være nederlandsk. Sagen er anlagt, fordi sagsøgte på hjemmesiden under linket fotos og videoer offentliggjorde billeder af sagsøgeren, hvor sagsøgeren var delvis nøgen.

Den danske regering har afgivet skriftlige indlæg til EU-domstolen i alle tre sager. I indlæggene argumenteres der for, at muligheden for forum-shopping bør begrænses i videst muligt omfang af hensyn til journalisters og andres mulighed for at forudsige deres retsstilling forud for offentliggørelse af informationer på internettet.

Der argumenteres i indlæggene endvidere for, at retterne i en medlemsstat, hvor den ansvarlige for en hjemmeside ikke er etableret, kun bør være kompetente, hvis det anfægtede indhold eller hjemmesiden har en særlig tilknytning til den medlemsstat, hvor retten er beliggende, der rækker ud over den blotte mulighed for at kunne besøge hjemmesiden på et for sagsøgeren forståeligt sprog.

Endelig argumenteres der i indlæggene for, at en særlig tilknytning kun foreligger, hvor udbredelsen er særlig målrettet mod en medlemsstat, eller de offentliggjorte informationer objektivt har en særlig tilknytning til den pågældende medlemsstat.

EU-domstolen har efterfølgende besluttet at forene sagerne C-509/09 e-Data Advertising og C-161/10 Martinez, og har henvist sagerne til Domstolens store afdeling, hvor der den 14. december 2010 var mundtlig forhandling i sagerne.

Fra den danske regerings side argumenterede man under den mundtlige forhandling bl.a. for, at en bred fortolkning af artikel 5, nr. 3, vil medføre en usikker retstilstand for journalister og andre medier, der offentliggør artikler, fotos eller tegninger på internettet, idet medierne ikke vil kunne beskytte sig mod søgsmål ved at overholde lovgivningen i den eller de medlemsstater, som artiklens indhold retter sig mod. En bred fortolkning af artikel 5, nr. 3, vil medføre, at medierne konstant skal sikre sig, at artiklerne overholder lovgivningen i samtlige medlemsstater, hvilket ikke vil være muligt i praksis for langt de fleste medier. Det kan derfor frygtes, at medierne for at beskytte sig mod søgsmål vil føle sig tilskyndet til at holde sig ”lidt tilbage” og undgå at offentliggøre kontroversielle historier på internettet. Dette ville være skadeligt for ytringsfriheden, mediepluralismen og dermed demokratiet.

Det forventes, at EU-domstolen afsiger dom i sagerne C-509/09 e-Data Advertising og C161/10 Martinez i løbet af 2011. Justitsministeriet vil orientere Retsudvalget om konsekvenserne af EU-domstolens afgørelse, når der er faldet dom i sagerne.

Man agter fra dansk side ligeledes at afgive mundtligt indlæg i sag C-292/10 Buschmann. Datoen for den mundtlige forhandling i denne sag er endnu ikke fastlagt.

6.3.2. Henvendelser til Kommissionen

Den danske EU-ambassadør overleverede den 22. marts 2010 et brev til kabinetschef Martin Selmayr. Brevet var fra justitsminister Lars Barfoed til kommissær for retfærdighed, grundlæggende rettigheder og unionsborgerskab Viviane Reding, og i brevet gjorde ministeren opmærksom på problemet med forumshopping i sager om ærekrænkelse og foreslog, at Kommissionen overvejer eventuelle løsninger på problemet i forbindelse med den kommende revision af Bruxelles I-forordningen.

Vivianne Reding svarede ved brev af 22. april 2010 til Lars Barfoed, at Kommissionen er opmærksom på problemet med forumshopping i sager om ærekrænkelse. Kommissionen vil derfor i forbindelse med den kom-

mende rapport om Rom II-forordningen overveje, om der bør medtages lovvalgsregler i sager om ærekrænkelser i Rom II-forordningen. Det blev i øvrigt oplyst mundtligt til EU-ambassadøren i forbindelse med brevudvekslingen, at problemet efter Kommissionens opfattelse er den materielle britiske injurielovgivning og således ikke EU's regler om værneting i Bruxelles I-forordningen.

Justitsminister Lars Barfoed skrev den 7. juni 2010 på ny til kommissær Viviane Reding og udtrykte sin tilfredshed med, at Kommissionen er opmærksom på problemet med forumshopping i injuriersager og vil overveje sagen nærmere i forbindelse med den kommende rapport om Rom II-forordningen. Justitsministeren anførte samtidig, at Danmark eventuelt vil tage problemstillingen op i forbindelse med de kommende forhandlinger om Bruxelles I-forordningen, hvis der ikke forinden kommer en løsning f.eks. via EU-domstolens afgørelse af de verserende præjudicielle sager (jf. herom i pkt. 6.3.1 ovenfor).

I det forslag til revision af Bruxelles I-forordningen, som Kommissionen fremsatte den 14. december 2010, foreslår Kommissionen bl.a. at ændre en betragtning i forordningens præambel. Forslaget går ud på at tilføje, at kriteriet "nær tilknytning" til en bestemt ret bør tjene til at skabe retssikkerhed og undgå, at sagsøgte indstævnes for en ret i en medlemsstat, som sagsøgte ikke med rimelighed kunne forudse som muligt værneting. Det foreslås endvidere tilføjet, at dette navnlig er vigtigt i tvister angående forpligtelser uden for kontrakt, der er opstået i forbindelse med krænkelse af privatlivets fred og af individets rettigheder, herunder ærekrænkelser.

7. Sammenfatning

Justitsministeriet deler den bekymring, Retsudvalget og medierne har givet udtryk for i forhold til problemet med injurieturisme. Det skal samtidig nævnes, at Justitsministeriet ikke er bekendt med, at der i praksis er eksempler på søgsmål mod danske medier i England, siden Ekstra Bladet blev sagsøgt i London af den islandske bank Kaupthing i begyndelsen af 2007.

Justitsministeriet finder det desuden positivt, at den nye britiske justitsminister vil fortsætte arbejdet med at reformere den britiske lovgivning på området. Justitsministeriet har samtidig forståelse for, at det lovforberedende arbejde kan tage tid.

Afhængig af udfaldet af de verserende præjudicielle sager ved EU-domstolen vedrørende fortolkningen af Bruxelles I-forordningens artikel 5, nr. 3, samt de nationale britiske initiativer, vil Justitsministeriet overveje at bringe problemet med injurieturisme op i EU-regi i forbindelse med de kommende forhandlinger om enten Bruxelles I-forordningen eller Rom II-forordningen.

Sammenfattende er det Justitsministeriets vurdering, at man fra dansk side bør følge udviklingen i England, og Justitsministeriet vil desuden i relevant omfang bringe spørgsmålet op i EU.